

De Wigwam

“ **Pedagogisch beleidsplan** ”

Inhoud

<i>Pedagogisch beleid de Wigwam</i>	2
<i>Medewerkers</i>	2
<i>Groepen</i>	2
<i>Stagiaires</i>	2
<i>Binnenruimte</i>	2
<i>Buitenruimte</i>	2
<i>Afstemming/ samenwerking met de basisscholen</i>	2
<i>Activiteiten</i>	2
<i>Dagindeling</i>	3
<i>Werkwijze</i>	3
<i>Werkwijze VVE</i>	5
<i>Sociale kaart t.b.v. het signaleringsprotocol</i>	6

Pedagogisch beleid de Wigwam

Datum: 1-10-2022

Locatie: de Wigwam

VVE: ja

Medewerkers

- Pedagogisch medewerker: Rinneke Schipper, Ellen de Rijk, , Margriet Krekt en Heidy Huitema.
- Vrijwilligster(s): Yvonne Klaassen
- BHV: Rinneke Schipper, Ellen de Rijk, Margriet Krekt, Heidy Huitema.

Groepen

- Maximaal aantal kinderen: 16 peuters.
- Aantal groepen: 4.
- Indeling van de dagdelen: 8.30 uur - 11.45 uur/ 12.45 uur - 15.30 uur, maandag t/m donderdag
5e dagdeel : 8.30 uur – 12.30 uur op vrijdag alleen voor kinderen met een VVE indicatie afgegeven door het consultatiebureau

Stagiaires

- SPW 3 en 4; drie en twee dagdelen.

Binnenruimte

- Beschrijving locatie: in een MFA gesitueerd, samen met Kinderopvang en twee basisscholen.
- Beschrijving groepsruimte en situering: een ruimte voor de groep met aangrenzende toiletgroep en keuken die gedeeld wordt met de naastgelegen groep van de Kinderopvang. Ook is er een aangrenzende binnen berging en kantoorruimte.
- Gebruik van andere ruimtes: er is de mogelijkheid om gebruik te maken van het Speellokaal van de Bolder

Buitenruimte

- Beschrijving buitenruimte, situering en inrichting: natuurlijk ingerichte buitenspeelruimte met o.a. een zandbak en speelattributen, die gedeeld worden met de andere groepen van de Kinderopvang, er is voldoende ruimte om met meerdere groepen tegelijkertijd buiten te spelen.
- Gebruik van ruimtes buiten bijbehorend plein: Er is de mogelijkheid om gebruik te maken van het kleuterplein van De Bolder en er is de mogelijkheid om op het binnenpleintje te spelen.

Afstemming/ samenwerking met de basisscholen

Met alle basisscholen in de naaste omgeving is regelmatig contact ivm de overdracht van kindgegevens. Wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind dat ook Smallsteps bezoekt zoeken we de samenwerking met de leiding van de desbetreffende groep. In hetzelfde gebouw zijn ook de kinderopvang Smallsteps en 2 basisscholen gevestigd; Het Anker en De Bolder. Het team is in contactpersonen voor de verschillende participanten verdeeld. Daar waar de gelegenheid zich voordoet om aan te sluiten bij activiteiten of overleg zoeken we de samenwerking.

Activiteiten

Activiteitsaanbod

lampion-optocht, Sinterklaasfeest, Kerstknutselactiviteit met ouder en kind, voorleesontbijt, uitstapje, voorleesontbijt.

Communicatie richting ouders

Whiteboard in het lokaal, WhatsApp groepen en themabrieven.

Ouderactiviteiten

Schoonmaakavond, oudercommissie, kerst knutsel-ochtenden, peuter uitstapje.

Vieren van feesten en verjaardagen

We vieren de verjaardag van de peuter op de groep. Hier zijn de ouders niet bij aanwezig. We maken foto's en een filmpje wat we later naar de ouders versturen.

Dagindeling

- 8.30 – 8.45 uur: spelinloop
- 9.00 – 9.20: welkomstkring en exploratiekring in kleine groepen
- 9.20 – 10.30: vrijspelen (+ aanbod van thema gerelateerde activiteiten).
- 10.30 uur: opruimen en vervolgens in de kring. De peuters krijgen dan water en fruit.
- 10.50 uur: buitenspelen. (Bij slecht weer spelen we in de gang).
- 11.30 uur: opruimen + kring om het dagdeel af te ronden en afscheid te nemen
- 11.45 uur: de ouders komen binnen.

Wanneer een peuter jarig is gaan we om 11.15 uur in de kring en vieren we de verjaardag.

In de middag verloopt de dagindeling vergelijkbaar, maar in een korter tijdsbestek.

Werkwijze

Op de volgende wijze wordt gewerkt aan de pedagogische uitgangspunten uit het algemene pedagogisch beleidsplan van OINK!;

Het bieden van emotionele veiligheid en welbevinden;

- De pedagogisch medewerker is sensitief; d.w.z. gevoelig voor de signalen die een peuter " uitzendt". De pedagogisch medewerker doet telkens moeite aan te voelen en te begrijpen wat een peuter wil, doet of bedoelt.

"Een peuter is angstig voor de grasmaaier. Ze houdt de handjes op de oren. De pedagogisch medewerker reageert hierop door het benoemen van haar angst en het lawaai; " ik zie dat je de grasmaaier eng vindt en wat maakt hij veel lawaai hè? Kom maar even bij mij zitten, dan kijken we samen naar de grasmaaier."

- De pedagogisch medewerker reageert tijdig positief op de signalen van de peuter, zij is responsief. Door positief te reageren voelt de peuter zich begrepen, gewaardeerd en serieus genomen.

"Als een peuter verdrietig is, wanneer de ouder weggaat, benoemt de pedagogisch medewerker de emotie; " je bent verdrietig omdat mama weggaat, maar zullen we een tekening gaan maken? Dan kunnen we die straks aan mama geven."

- De pedagogisch medewerker biedt het kind vrijheid, waardoor het een eigen plek binnen de groep kan zoeken en vrij kan spelen.
"De peuter mag na binnenkomst bij het Peuterspelen zelf kiezen waar of waarmee hij wil spelen."

- Het bieden van een vaste structuur, waardoor kinderen weten wat het te wachten staat.

Om dit te ondersteunen maakt de pedagogisch medewerker gebruik van dagritme kaarten en signaaliedjes zoals; we maken een kringetje, wij gaan opruimen, ... etc.

- De groep en de groepsruimte zijn herkenbaar voor de peuter. Dit betekent dat er gewerkt wordt met een vaste groepsindeling en vaste pedagogisch medewerkers op de groep. De peuter voelt zich zo veilig en vertrouwd, en durft zich vrij te bewegen bij het Peuterspelen, waardoor hij zich optimaal kan ontwikkelen.

- De kinderen zodanig benaderen dat ze het gevoel krijgen dat ze er mogen zijn. Door het geven van aandacht, het geven van complimenten en hulp waar nodig.

"Een peuter trekt zelf de jas aan, alleen de rits is nog moeilijk. De pedagogisch medewerker benoemt de handeling van de peuter; " Wat flink dat je zelf de jas hebt aangetrokken, zal ik je even helpen met de rits?"

- Een kind proberen te begrijpen, waarbij contact met de ouders van essentieel belang is.

Als een kind bijvoorbeeld bij het Peuterspelen specifieke gedragskenmerken vertoont, zal de pedagogisch medewerker de ouder informeren en vragen of ze het gedrag herkennen. Indien nodig, zoeken ze samen naar een oplossing.

Het ontwikkelen van persoonlijke competenties;

- Laten merken dat het plezier in wat het kind doet voorop staat.

"De peuters mogen een wolk beplakken met regendruppels. Een kind blijft met het kwastje lijm over de wolk strijken en vindt de regendruppels niet belangrijk. Alleen het lijmen.... Pedagogisch medewerker; "dat heb je mooi gelijmd, bij jouw wolkje regent het niet, daar is het nog droog."

- Een kind te stimuleren in wat het kan, eruit proberen te halen wat erin zit.

"Een kind is bezig met een puzzel, het lukt niet, hij legt de puzzel weg. De pedagogisch medewerker: "ik zie dat je een moeilijke puzzel hebt gekozen, zullen we hem samen maken?"

- *Te complimenteren.*

"Pedagogisch medewerker; "wat flink dat je de puzzel toch hebt afgemaakt, knap hoor!"

- *Opdrachtjes te geven.*

"De pedagogisch medewerker vraagt tijdens het rijgen van gekleurde kralen, de rode eruit te halen. Zo leer het kind spelenderwijs de kleuren, ordenen en eventueel tellen."

- *Te laten helpen.*

Tijdens de kring kiest de pedagogisch medewerker twee "hulpjes". Dit ontwikkelt de zelfredzaamheid en geeft een positief gevoel van eigenwaarde. Het helpen wordt met complimenten beloond.

- *Zelf de spulletjes weg te leggen, op te ruimen, leren zelf de jas aan te doen, kortom zelfredzaamheid bij te brengen.*

"Pedagogisch medewerker; "fijn, dat je de puzzel zelf in de kast legt. Knap hoor! "

- *Te stimuleren om dingen zelf te doen en pas te helpen als het niet lukt.*

"Pedagogisch medewerker; probeer zelf je jas maar aan te trekken." Het lukt de peuter niet. Pedagogisch medewerker; "ik zie dat het moeilijk is, zullen we het samen doen? Flink dat je het hebt geprobeerd."

Het ontwikkelen van sociale competenties;

- *Het geven van het goede voorbeeld en voorbeeldgedrag.*

Peuters imiteren wat ze zien. Daarbij maken voorbeelden van warmte en liefde veel indruk; de pedagogisch medewerker troost een verdrietig kind, heeft belangstelling, gaat in op de belevenissen van een peuter, is inlevend etc.

- *Het positief benaderen.*

Een peuter vindt de overgang van vrij spelen naar opruimen/ kring erg moeilijk. De pedagogisch medewerker wacht dit moment niet af, maar helpt hem, door van tevoren een seintje te geven, dat we bijna gaan opruimen, zodat hij zijn spel nog kan afmaken.

- *Het stimuleren van samen spelen en samen delen.*

"Er speelt een peuter met de trein. Een kind staat erbij te kijken. De pedagogisch medewerker; "wil je ook met de trein spelen? Hier heb je ook een wagonnetje. Zullen we dan met elkaar een groter spoor maken?"

- *Leren overleggen en compromissen sluiten.*

"Twee peuters willen graag achter het stuur in de grote auto. Pedagogisch medewerker; "willen jullie allebei achter het stuur? Daar passen toch geen twee kinderen?" De pedagogisch medewerker geeft de peuters tijd om na te denken en helpt ze door vragen te stellen. Bijvoorbeeld: "zullen we eerst Bas een rondje laten rijden? Dan wachten we samen tot Bas terug is. En dan mag Max. Gaan we om de beurt." Of: "zullen we afspreken dat eerst Bas achter het stuur gaat en Max achterin? Na een rondje ruilen we."

- *Leren dat kinderen een keuze hebben, door te leren dat ze ook "nee" mogen zeggen.*

"Er stapt een peuter bij een andere peuter op een tweepersoonsfiets. De peuter voorop vindt het te zwaar en laat merken dat zij het niet wil door het andere kind weg te duwen. Pedagogisch medewerker; "Wil je niet dat Anna bij jou op de fiets komt? Is het te zwaar? Zeg maar tegen Anna dat je niet samen wil fietsen omdat het te zwaar is."

Overdracht van normen en waarden;

- *Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de thuissituatie is goed overleg met de ouders belangrijk.*

- *Openheid en wederzijds respect staan centraal.*

- *Andere ideeën over opvoeding moeten bespreekbaar zijn, zodat pedagogisch medewerkers en ouders kunnen leren omgaan met de verschillen en oog te hebben voor overeenkomsten.*

- *De pedagogisch medewerker houdt rekening met de culturele en individuele verschillen tussen peuters en zij sluit aan bij hun verschillende mogelijkheden, behoeften en interesses.*

- *Er is ruimte voor vrijheid en eigenheid voor iedere peuter.*

- *Bij De Wigwam zijn peuters uit alle culturen welkom.*

De belangrijkste regels zijn:

- Rustig lopen in de klas
- Speelgoed blijft in de speelhoeken
- Handen wassen na toiletbezoek
- Het stimuleren van samenspel, waarbij respect voor elkaar van belang is.

Voor buiten gelden regels als:

- Fietsen op de paden
- Zand blijft in de zandbak.
- Glijden met de voeten eerst (niet met het hoofd naar beneden)
- Wanneer belletje klinkt verzamelen bij de gele deur (ingang)

Boekstart

Bij De Wigwam wordt naast Piramide Boekstart ingezet om ouders en kinderen in aanraking te brengen met boeken en voorlezen. De pedagogisch medewerkers zijn opgeleid door Boekstart en hebben geleerd hoe ze boekjes bij kleine kinderen onder de aandacht moeten brengen. De speelzaal wordt eens per jaar bezocht door een medewerker van de bibliotheek en eveneens jaarlijks wordt er in de bibliotheek een Boekstartavond georganiseerd. Deze avond wordt door minimaal 1 pedagogisch medewerker bezocht.

In het lokaal is een gezellig leeshoekje met een bank en een boekenkastje waaruit de kinderen zelf boekjes mogen kiezen. Het aanbod van boeken wordt per thema verversd. Het streven is om het aanbod van boeken zo te organiseren dat er voor alle leeftijden en ontwikkelingsniveaus een boek beschikbaar is. Om dit te kunnen realiseren is er een voorleescoördinator aangesteld en worden er naast de in de speelzaal aanwezige boeken ook boeken in de bibliotheek geleend.

Vrijwel alle dagdelen wordt er door een pedagogisch medewerker voorgelezen.

Om het thuislezen te stimuleren is het onze ambitie om nog dit jaar met 'voorleestassen' te starten.

Gezonde start

Alle medewerkers hebben in 2019 het certificaat 'Gezonde Start' behaald. Er is een plan van aanpak rondom gezonde leefstijl voor de komende 2 jaar gerealiseerd. In het team is een contactpersoon voor de werkgroep Gezonde Start aangewezen, zij zorgt er o.a. voor dat het onderwerp op de agenda staat, het plan van aanpak wordt geëvalueerd en aanvullende informatie onder de aandacht van het team wordt gebracht.

Risicovol spelen:

Wij leren de peuters omgaan met risico's. Wij creëren kansen en mogelijkheden waarbij de peuters motorische vaardigheden kunnen versterken door te balanceren, vallen, rollen, duikelen en springen. Dit versterkt het zelfvertrouwen, het doorzettingsvermogen en het lichaamsbewustzijn.

Werkwijze VVE

Bij Peuterspelen bij de Wigwam bieden we voor- en vroegschoolse educatie. We doen dat met behulp van de methode Piramide en een KLIK-registratie. Hierdoor kunnen wij opvoedingsproblemen en ontwikkelingsachterstanden op tijd signaleren. We proberen door contacten met het consultatiebureau en de diverse basisscholen een doorgaande lijn te creëren. We stimuleren de volgende ontwikkelingsgebieden:

- de sociaal-emotionele ontwikkeling
- de taalontwikkeling
- de cognitieve ontwikkeling
- de lichamelijke ontwikkeling
- de creatieve/muzikale ontwikkeling

De themaplanning wordt voorafgaand aan een nieuw schooljaar gepland. We hebben 8 thema's op de jaarplanning staan met nog enkele 'vrije' weken die bijvoorbeeld met interactief lezen ingevuld kunnen worden. Tenminste eenmaal per schooljaar wordt er een gezamenlijk thema met de basisscholen uitgevoerd. In het lokaal is de thematafel ingericht met materialen die bij het thema passen. In de leeshoek zijn boeken te vinden die te maken hebben met het thema en op de puzzeltafel liggen puzzels met onderwerpen uit het thema. Tijdens het spel in de hoeken sluiten we enerzijds aan bij de belangstelling van de kinderen en anderzijds bieden we de kinderen uitdaging met de materialen van het thema. We wisselen momenten van spel en activiteit af met rustige momenten.

Na de spelloop, waarin ouders kunnen meespelen met hun kind, starten we ieder dagdeel in de kring. De pedagogisch medewerker noemt de namen van de peuters op, zodat de kinderen zich bewust worden /zijn van elkaar. Ook maken we gebruik van signaal liedjes, bijvoorbeeld bij het vormen van de kring, het starten van het opruimen, voordat we gaan eten etc. In de kring vertelt de pedagogisch medewerker wat we dat dagdeel gaan doen, we maken hierbij gebruik van de dagritme kaarten. In de kring doet de pedagogisch medewerker een activiteit passend bij het thema.

De pedagogisch medewerkers hebben in overleg het thema voorbereid, voor de peuters die extra ondersteuning nodig hebben is er een tutorprogramma. Na de kring mogen de peuters vrij spelen, er kan dan ook gewerkt worden met de tutor/doelgroepkinderen. Na het vrije spel ruimen we gezamenlijk op. De peuters worden gestimuleerd het speelgoed waarmee gespeeld is op de juiste plek terug te leggen. Na het opruimen maken we een kring, waarna 2 peuters de tasje uit mogen delen. We eten het meegenomen fruit. Daarna drinken we meestal water, maar de kinderen kunnen ook met regelmaat kiezen voor thee of water met vers fruit, groenten of kruiden. Ieder dagdeel loopt in een vast patroon met vaste rituelen.

Per thema houden we er rekening mee dat dat er nieuwe materialen worden aangeboden. De hoeken worden zo uitdagend mogelijk gemaakt en aangepast aan het thema. De bakken met speelgoed en de hoeken zijn gelabeld met plaatjes en tekst. We maken gebruik dan de dagritme kaarten en praatplaten. Het speelgoed staat binnen bereik van de kinderen in kieskasten, kinderen kunnen zelfstandig speelgoed pakken of erom vragen.

Gedurende het schooljaar observeren, registreren en stimuleren we met behulp van KIJK de ontwikkeling van alle peuters. Na een gewenningsperiode van 3 maanden vult de pedagogisch medewerker een KIJK-registratie in. De uitkomsten van de KIJK-registratie geven een beeld van de peuter, waarna vervolgens gerichte ondersteuning kan worden aangeboden. Dit wordt in een groepsplan vastgelegd en in januari en in juni tijdens 10-minuten gesprekken met de ouders besproken. De gegevens die tijdens de peuterperiode worden verzameld gaan, met de toestemming van de ouders, mee naar de basisschool. De pedagogisch medewerker brengt de gegevens, eventueel met een "warme overdracht", naar de basisschool.

Themaplanning

We werken volgens een jaarplanning met de thema's van Piramide.

Sociale kaart t.b.v. het signaleringsprotocol

- Gegevens wijkverpleegkundige: Ilse van Wieren en Baukje Burie